

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף צז

למדנו במשנה לעיל שהזורק מרה"י לרה"י דרך רה"ר, רבי עקיבא מחייב וחכמים פוטרים:

רבה מסתפק: האם הם נחלקו כשזרק פחות מ' טפחים מהקרקע, ור"ע סובר ש'קלוטה כמי שהונחה' ולכן חייב, כיון שאנו רואים כאילו החפץ נח ברה"ר וחדר ועקרו מרה"ר והניחו ברה"י. וחכמים סוברים שלא אומרים 'קלוטה כמי שהונחה', ונמצא שזרק מרה"י אחת לרה"י אחרת, ופטור. אבל אם זרק למעלה מ' טפחים לדעת כולם פטור, משום שאנו לא לומדים זורק ממושיט, כלומר שהרי למעלה מ' טפחים הוא מקום פטור, אלא כיון שבמשכן הלויים הושיטו זה לזה למעלה מ' טפחים, ולכן **המושיט למעלה מ' טפחים חייב**, אבל אנו לא לומדים מכך שאף הזורק חייב.

או שהם נחלקו כשזרק למעלה מ' טפחים מהקרקע, ור"ע סובר שלומדים זורק ממושיט, ולכן חייב. וחכמים סוברים שלא לומדים זורק ממושיט, וכיון שלמעלה מ' טפחים הוא 'מקום פטור' לכן הוא פטור. אבל אם זרק פחות מ' טפחים מהקרקע לדעת כולם חייב, משום ש'קלוטה כמי שהונחה'.

הגמרא פושטת כצד הראשון של רבה.

לדעת רבי אלעזר - רבי עקיבא מחייב אפילו אם זרק למעלה מ' טפחים, משום שלדעתו לומדים זורק ממושיט.

לדעת רבי חלקיה בר טובי - הזורק (מרה"י לרה"י דרך רה"ר) פחות מג' טפחים מהקרקע לדעת כולם חייב, משום שהוא נחשב כמונח בקרקע רה"ר (= מדין 'לבוד'). למעלה מ' טפחים לדעת כולם פטור, משום שאנו לא לומדים זורק ממושיט. מחלוקתם היא כשזרק מג' טפחים ועד י' טפחים, שר"ע מחייב משום ש'קלוטה כמי שהונחה', וחכמים פוטרים משום שאנו לא אומרים 'קלוטה כמי שהונחה'.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

ברייתא נוספת: הזרק (מרה"י לרה"י דרך רה"ר) בתוך ג' טפחים חייב לדברי הכל, למעלה מי' טפחים אסור מדין 'שבות' (= מדרבנן, שכיון שלמעלה מי' טפחים הוא מקום פטור, א"כ נמצא שזרק מרה"י אחת לרה"י אחרת שמותר מן התורה, אלא שאסרו חכמים לזרוק משום שלא עשה ביניהם עירוב חצירות). ואם היו שתי רשויות היחיד שלו, מותר לכתחילה (= שאינו צריך לערב ברשויות שלו).

שני בתים של אדם אחד שהם נמצאים משני צידי רשות הרבים, אם אחד גבוה ואחד נמוך אסור לו לזרוק מזה לזה, שמא לא יכוון יפה ויפול החפץ לרה"ר ויעביירו ד' אמות ברה"ר. (אבל אינו חייב על הוצאת החפץ לרה"ר, משום שלא התכוון לכך והוא כ'מתעסק').

המשלשל את דפנות הסוכה מלמעלה למטה, אם הם הגיעו פחות מג' טפחים לקרקע, הסוכה כשרה מדין 'לבוד' (= שאנו מחשיבים את הדפנות כאילו הם מגיעים עד הארץ). וכן אם הרחיק את הסיכוך מהדפנות פחות מג' טפחים כשרה.

למסקנת הגמרא דין 'לבוד' הוא הלכה למשה מסיני.

הזרק מרה"ר לרה"ר דרך רה"י, רבי מחייב וחכמים פוטרים. רבי מחייב רק כשזרק דרך רה"י מקורה כגון בית, שכיון שיש שם חושך והבל החפץ נחשב כמונח שם, אבל אם זרק דרך מקום ללא תקרה כגון חצר, פטור.

לדעת רב יהודה במקרה הנ"ל רבי מחייב שתיים, אחת משום הכנסה (= מרה"ר לבית) ואחת משום הוצאה (= מהבית לרה"ר).

כפי שלמדנו לעיל - הוצאה היא אב והכנסה היא תולדה. הגמרא מקשה שלרבי שמחייב שתיים יוצא שהוא מחייב על תולדה במקום אב (= שאדם שעשה אב מלאכה ואת התולדה שלו חייב על שתיהם), והרי לעיל (בדף ע. וראה שם הסבר מורחב) למדנו שרבי אומר שיש 39 מלאכות, ואם עשה את כולם בהעלם אחד חייב 39 חטאות, ואם רבי מחייב על תולדה במקום אב נמצא שיש הרבה יותר מ 39 חטאות.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

הזרק מרה"י לרה"ר והחפץ עבר ד' אמות ברה"ר ואז נח, רבי יהודה מחייב וחכמים פוטרים. רב יהודה מבאר שרבי יהודה מחייב שתיים, מפני שהוא סובר 'קלוטה כמי שהונחה' וכאילו שהחפץ נח בתחילת רה"ר ואח"כ שוב נעקר ועבר ד' אמות ואז נח, וחייב אחת על הוצאה לרה"ר ואחת על העברה ד' אמות ברה"ר. וחכמים מחייבים אחת, מפני שהם לא סוברים 'קלוטה כמי שהונחה' וחייב רק על ההוצאה.

הגמרא דוחה את ביאור רבי יהודה: שמדובר שהזרק אמר שרצונו שהחפץ ינוח מיד כשיצא לרה"ר. רבי יהודה מחייב רק אחת, משום ש'קלוטה כמי שהונחה' וכאילו שהחפץ נח מיד ביציאתו לרה"ר, וחייב רק על ההוצאה משום שלא התקיימה מחשבתו בכך שהחפץ עבר ד' אמות ברה"ר. ולדעת רבנן פטור לגמרי, כיון שלא אומרים 'קלוטה כמי שהונחה' ולא התקיימה מחשבתו כלל, והוא כ'מתעסק'.

התכוון לזרוק חפץ למרחק של שמונה אמות ולבסוף החפץ נח לאחר ד' אמות, פשוט שחייב, לפי שהוא דומה לכותב 'שם' משמעון (לקמן דף קג). שחייב. הגמרא מסתפקת מה הדין כשרצה לזרוק ד' אמות וזרק שמונה אמות, האם חייב כיון שהעבירו ד' אמות ברה"ר (= ולגבי הד' אמות התקיימה מחשבתו), או שפטור כיון שהחפץ לא נח במקום שרצה, ונמצא שלא התקיימה מחשבתו.

הגמרא מקשה על הדין הראשון (= התכוון לזרוק שמונה ולבסוף זרק ד' חייב), שאין זה דומה לשם משמעון, שהרי הוא אינו יכול לכתוב 'שמעון' ללא שיכתוב תחילה 'שמ' ונמצא שהוא התכוון לכך ולכן חייב, אבל כאן - וכי אינו יכול לזרוק שמונה ללא שינוח לאחר ארבע? וכיון שאינו רוצה שהחפץ ינוח לאחר ארבע נמצא שלא התקיימה מחשבתו כלל, ופטור.

